

โรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน	หน้า 1/8
ระเบียบปฏิบัติ เลขที่ WP-PONG-PCT-44	ฉบับที่ 3
เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย	วันที่เริ่มใช้ 1 มีนาคม 2566
ผู้จัดทำ ทีม PCT	ผู้อนุมัติ นพ. นันทวัช เมตตากุลพิทักษ์

1. วัตถุประสงค์

1. เป็นแนวทางปฏิบัติของบุคลากรทางการแพทย์ในเรื่องสิทธิผู้ป่วย
2. เพื่อรักษาสิทธิของผู้ป่วยให้ได้รับบริการอย่างมีมาตรฐานวิชาชีพ
3. เป็นเครื่องมือในการควบคุมกำกับการพัฒนาคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่อง
4. เพื่อใช้แสดงถึงการพัฒนาเอกสิทธิของวิชาชีพการพยาบาล

2. ขอบเขต

ใช้กับบุคลากรทางการแพทย์ทุกคนที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล

3. คำนิยามศัพท์

สิทธิผู้ป่วย หมายถึง ประโยชน์อันชอบธรรมที่ผู้ป่วยพึงได้รับตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และคำประกาศ

สิทธิผู้ป่วยจากสถานบริการสุขภาพและผู้ให้บริการรักษาพยาบาล

การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย คือ

- การที่มนุษย์ทุกคนต่างต้องการมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แม้แต่เมื่อเกิดการเจ็บป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาในสถานบริการสุขภาพในทุกๆ ระดับ บุคคลและครอบครัว ต่างต้องการการปฏิบัติอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ความเป็นบุคคล

- บทบาทอิสระที่พยาบาลสามารถช่วยรับรองและคุ้มครองผู้รับบริการ หรือ เป็นการรักษาผลประโยชน์รวมทั้งช่วยให้ผู้รับบริการรับรู้ถึงควมมีคุณค่าแห่งตนได้ และถือเป็นจริยธรรมของพยาบาล (Reid, 1995) ที่ควรปฏิบัติแก่ผู้รับบริการทุกคนอย่างเสมอภาค

6. ความรับผิดชอบ

พยาบาล : ให้ข้อมูล ให้การปฏิบัติ และทำการบันทึกเรื่องการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ

เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

7. ขั้นตอนการปฏิบัติ

บทบาทพยาบาลในการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

ข้อ 1 ผู้ป่วยทุกคนมีสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพ ตามบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

1.1 ให้การพยาบาลอย่างครอบคลุมทั้งร่างกาย จิตสังคม

1.2 ให้การพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาล

1.3 ให้การต้อนรับผู้ป่วยทุกรายด้วยอัธยาศัยอันดี ให้คำแนะนำในเรื่องสถานที่ กำหนดการและการปฏิบัติตัวในหอผู้ป่วย โดยการมอบหมายผู้รับผิดชอบในแต่ละเวร ทำหน้าที่ปฐมนิเทศผู้ป่วยและญาติเมื่อแรกรับ

1.4 ตรวจสอบที่เตียงผู้ป่วยกับทีมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ให้กคกรังเรียกเมื่อผู้ป่วยมีความไม่สุขสบายทั้งร่างกายและจิตใจ

1.5 สอนและให้คำแนะนำการปฏิบัติตนแก่ผู้ป่วยทุกรายอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่แรกรับจนกระทั่งกลับบ้าน

1.6 ป้องกันผู้ป่วยไม่ให้เกิดการติดเชื้อ และให้การฟื้นฟูร่างกายผู้ป่วยเพื่อไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อน

1.7 จัดทำคู่มือปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคลากรพยาบาลในแต่ละหอผู้ป่วย

1.8 ประสานงานช่วยเหลือในกรณีผู้ป่วยไม่มีเงินชำระค่ารักษาพยาบาล

ข้อ 2 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะรับบริการจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ เนื่องจากความแตกต่างด้านฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม ลัทธิการเมื่อ เพศ อายุ และลักษณะของความเจ็บป่วย

2.1 ปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานการพยาบาล โดยไม่เลือกปฏิบัติว่าจะเป็นผู้ป่วยพิเศษหรือสามัญ

2.2 ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ป่วยตามลักษณะของความเจ็บป่วยที่ขัดต่อความเชื่อ เจตคติ/ทัศนคติของพยาบาลผู้ดูแล เช่น ผู้ป่วยที่ทำแท้งโดยเจตนา ผู้ป่วยกินยาฆ่าตัวตาย เป็นต้น บุคลากรทีมสุขภาพทุกคนต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยด้วยความสุภาพ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามมาตรฐานการพยาบาลเช่นเดียวกันกับการปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่ด้วยเหตุความเจ็บป่วยอื่น ๆ

ข้อ 3 ผู้ป่วยที่ขอรับบริการด้วยสุขภาพมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอและเข้าใจชัดเจนจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเลือกตัดสินใจในการยินยอมหรือไม่ยินยอมให้ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพปฏิบัติต่อตน เว้นแต่เป็นการช่วยเหลือรีบด่วนหรือจำเป็น

3.1 ให้ข้อมูลด้านการรักษาแก่ผู้ป่วยและญาติในขอบเขตวิชาชีพอย่างชัดเจน

3.2 เปิดโอกาสให้ซักถามก่อนให้ผู้ป่วยเซ็นยินยอมรับการรักษา

3.3 ติดต่อประสานงานในกรณีผู้ป่วยต้องการพบแพทย์ผู้รับผิดชอบ

เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

3.4 ให้โอกาสผู้ป่วยแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมปรึกษากับทีมสุขภาพก่อนที่จะตัดสินใจเลือกวิธีการรักษา

3.5 ให้โอกาสผู้ป่วยเลือกรูปแบบหรือวิธีการพยาบาลที่ผู้ป่วยจะได้รับ

3.6 อธิบายให้ผู้ป่วยทราบทุกครั้งก่อนให้การพยาบาล

3.7 บอกวิธีการสังเกตอาการที่อาจจะเกิดขึ้นเป็นผลจากการให้การพยาบาล

3.8 ตรวจสอบข้อมูลการรับรู้ของผู้ป่วยว่าเข้าใจถูกต้องด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

3.9 รับฟังปัญหา ความคิดเห็นความต้องการและตอบข้อซักถามของผู้ป่วยด้วยใจที่ปราศจากอคติโดยไม่แสดงสีหน้าหรือท่าทางรำคาญ

ข้อ 4 ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือรีบด่วนจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพโดยทันทีตามความจำเป็นแก่กรณีโดยไม่คำนึงว่าผู้ป่วยจะร้องขอความช่วยเหลือหรือไม่

4.1 เมื่อผู้ป่วยอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายต้องให้ความช่วยเหลือโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือรีบด่วนจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นแก่กรณีด้วย มิใช่แฝงไว้ด้วยประโยชน์ทางการเงิน

4.2 หน่วยงานต้องมีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์การช่วยเหลือชีวิตให้พร้อมปฏิบัติการเสมอ

4.3 จัดให้มีการทบทวนปรับปรุงขั้นตอนวิธีการช่วยชีวิตอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้ทันเวลา

4.4 จัดให้มีผู้รับผิดชอบการช่วยเหลือผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะฉุกเฉินในหน่วยงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ข้อ 5 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบ ชื่อ สกุล และประเภทของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพที่เป็นผู้ให้บริการแก่ตน

5.1 ทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคลากรในทีมสุขภาพถึงบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบ

5.2 แนะนำตัวและบุคลากรทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ป่วยและญาติก่อนให้บริการตามความเหมาะสม

5.3 สร้างวัฒนธรรมในการนำตนเองทุกครั้งก่อนให้การพยาบาล

5.4 ปักหรือติดบัตร ชื่อ สกุล ตำแหน่งที่ถูกต้องของบุคลากรทุกประเภทให้มองเห็นได้ชัดเจนและอ่านง่าย

5.5 ในหอผู้ป่วยนอก/ผู้ป่วยใน/ผู้ป่วยฉุกเฉิน มีแผนภูมิแสดงสายงานบังคับบัญชาพร้อมติดรูป ชื่อ-สกุล และตำแหน่งไว้หน้าหน่วยงาน

5.6 ในหอผู้ป่วยนอก/ผู้ป่วยใน/ผู้ป่วยฉุกเฉิน เขียนชื่อ-สกุลของแพทย์ บุคลากรพยาบาลและประเภทผู้ประกอบวิชาชีพอื่นที่รับผิดชอบในแต่ละเวรไว้ในสถานที่ ที่มองเห็นชัดเจน

5.7 ในหอผู้ป่วยในให้ติดป้ายชื่อแพทย์เจ้าของไข้ไว้ทุกเตียงและหน้าห้องผู้ป่วยทุกห้อง

เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

5.8 หอผู้ป่วยนอกติดป้ายชื่อแพทย์เวรที่ออกตรวจที่หน้าห้องตรวจโรค/โต๊ะตรวจโรคให้ผู้ป่วยมองเห็นเด่นชัด

ข้อ 6 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะขอความเห็นจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพอื่น ที่มีได้เป็นผู้ให้บริการแก่ตน และมีสิทธิในการขอเปลี่ยน ผู้ให้บริการและสถานบริการได้

6.1 เป็นตัวแทนผู้ป่วยและญาติในการเรียกร้องสิทธิ หากผู้ป่วยได้รับบริการที่ไม่มีคุณภาพ

6.2 ให้การพยาบาลผู้ป่วยเป็นอย่างดี แม้ผู้ป่วยจะปฏิเสธรับการรักษาจากหน่วยงานของท่าน

6.3 ให้ความช่วยเหลือประสานงานเมื่อผู้ป่วยแจ้งความจำนงขอเปลี่ยนผู้ให้บริการหรือสถานพยาบาล

6.4 ให้ข้อมูลผู้ป่วยในการเลือกผู้ให้บริการหรือสถานพยาบาลที่ผู้ป่วยประสงค์จะถูกส่งไปรักษาต่อ โดยใจที่ปราศจากอคติและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นสำคัญ

6.5 แจ้งให้ผู้ป่วยหรือญาติทราบว่าผู้ป่วยสามารถจะกลับมารับบริการจากหน่วยงานของท่านได้ตลอดเวลา โดยจะไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ในการรักษาพยาบาล

6.6 ให้ผู้ป่วยหรือญาติที่มีสิทธิในการดูแลผู้ป่วยลงนามในเอกสารว่าไม่สมัครอยู่ หลังจากได้รับคำบอกกล่าวของแพทย์และพยาบาลและเข้าใจถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นอย่างละเอียด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการฟ้องร้องว่าละเลยทั้งที่อยู่ในภาวะอันตราย

ข้อ 7 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับการปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง จากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ โดยเคร่งครัด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากกาผู้ป่วยหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

7.1 ผู้ป่วยทุกรายได้รับการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลการเจ็บป่วยของตน เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยหรือเมื่อเจ้าพนักงานต้องปฏิบัติตามหน้าที่

7.2 อภิปรายข้อมูลผู้ป่วยเฉพาะผู้ร่วมทีมสุขภาพและเฉพาะทางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลเท่านั้น

7.3 ไม่นำเรื่องผู้ป่วยมาถกเถียงหรือวิจารณ์ให้ผู้อื่นได้ยิน โดยเฉพาะในสาธารณะ

7.4 จัดสถานที่ที่เหมาะสมในการให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่ผู้ป่วย

7.5 ไม่วางแฟ้มประวัติหรือเขียนชื่อ โรคไว้ที่ปลายเตียง/หน้าห้องผู้ป่วยเพราะข้อมูลความเจ็บป่วยอาจมีผลเสียหายต่อผู้ป่วยหรือครอบครัว

7.6 ไม่ตอบข้อมูลด้านการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยทางโทรศัพท์หรือพิจารณาตรวจสอบให้แน่ใจก่อนให้ข้อมูล

7.7 จัดเก็บรายงานผู้ป่วยไว้เป็นสัดส่วนและทบทวนระเบียบการหีบห่อแฟ้มประวัติ/เวชระเบียนผู้ป่วยเมื่อมีการส่งไปให้คำปรึกษา/การส่งต่อหรือการนำไปเพื่อใช้ในการศึกษา

เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

7.8 ใช้ระเบียบการขอสำเนาเวชระเบียนของผู้ป่วยที่ รพ.ร.6 จัดทำไว้ในการแจ้งข้อมูลของผู้ป่วยต่อบุคคลที่สามเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่บุคลากรในหน่วยงานและป้องกันการนำความลับของผู้ป่วยไปใช้ในทางเสื่อมเสียแก่ผู้ป่วยหรือครอบครัว

ข้อ 8 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลอย่างครบถ้วนในการตัดสินใจเข้าร่วม หรือถอนตัวจากการเป็นผู้ถูกทดลองในการทำวิจัย ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ

8.1 จัดตั้งคณะกรรมการหรือหน่วยงานในความรับผิดชอบ ทำหน้าที่รับผิดชอบการวิจัย/การทดลองที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลที่เป็นของผู้ป่วยเพื่อมาทำให้ผู้ป่วยได้รับอันตรายหรือถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

8.2 ให้ข้อมูลรายละเอียดที่ช่วยให้ผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย/ทดลองและเคารพการตัดสินใจของผู้ป่วย

8.3 ชี้แจงให้ผู้ป่วยทราบว่าผู้ป่วยมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย/ทดลองโดยยืนยันว่าจะไม่มีผลใด ๆ ต่อคุณภาพการรักษาพยาบาลและการดูแลที่จะได้รับ

8.4 บอกให้ผู้ป่วยทราบถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ ระยะเวลา ขอบเขตการวิจัย/การทดลองอย่างชัดเจน

8.5 อธิบายตอบข้อข้องใจให้ข้อมูลภาวะแทรกซ้อนหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนวิธีการปฏิบัติตนระหว่างหรือหลังทำวิจัย

8.6 ไม่เปิดเผยชื่อ ที่อยู่ ข้อมูลของผู้ป่วยที่เข้าร่วมการวิจัย/ทดลอง

ข้อ 9 ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาเฉพาะของตนที่ปรากฏในเวชระเบียนเมื่อร้องขอ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคลอื่น

9.1 หน่วยงานจัดประชุมและหาข้อตกลงร่วมกันถึงแนวทางปฏิบัติในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลว่าข้อมูลใดเปิดเผยได้ ข้อมูลใดที่เปิดเผยไม่ได้ และใครเป็นผู้รับผิดชอบในการให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยและญาติ

9.2 ผู้ป่วยมีสิทธิจะทราบและขอดูผลการวินิจฉัยโรค ผลการตรวจร่างกาย และผลการตรวจทางห้องทดลองของตนได้

9.3 พยาบาลควรประเมินความพร้อมของผู้ป่วยก่อนแจ้งข้อมูล กรณีแพทย์วินิจฉัยว่าผู้ป่วย ป่วยเป็นโรคร้ายแรงต้องให้การรักษาพยาบาลด้วยวิธีพิเศษที่อาจเสี่ยงต่อภาวะสุขภาพด้านร่างกายหรือจิตใจ

9.4 อธิบายให้ผู้ป่วยทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

9.5 ผู้ป่วยสามารถเป็นผู้ขอข้อมูลเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นกระทำแทนตามวิธีทางกฎหมายได้

9.6 ตรวจสอบการยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลของผู้ป่วยต่อบุคคลที่สาม เช่น การสมัครงาน การประกันชีวิต หรือการประกันสุขภาพ

เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

9.7 ไม่นำเรื่องราวของผู้ป่วยไปเปิดเผยต่อสื่อมวลชน ถ้าจำเป็นต้องไม่เปิดเผยชื่อผู้ป่วยหรือปิดส่วนของใบหน้า ที่จะทำให้อื่นจำได้ โดยต้องได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยด้วยเช่นกัน

ข้อ 10 บิดา มารดา หรือผู้แทนโดยชอบทำอาชีพให้สิทธิแทนผู้ป่วยที่เป็นเด็กอายุยังไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ผู้บกพร่องทางกายหรือจิต ซึ่งไม่สามารถใช้สิทธิด้วยตนเองได้

10.1 ให้ข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่ยังอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์/ผู้บกพร่องทางกายหรือจิต และเปิดโอกาสบิดา มารดา หรือผู้แทน โดยชอบทำตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและเคาะพการตัดสินใจของผู้ตัดสินใจ

จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

หมายถึง ประมวลความประพฤติที่องค์กรวิชาชีพพยาบาลกำหนดขึ้นเพื่อเป็นมาตรฐานหรือเป็นแนวปฏิบัติของการประกอบวิชาชีพ โดยกำหนดสาระสำคัญของแนวปฏิบัติ จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาลไว้ดังนี้

ข้อ 1 พยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการการพยาบาลและบริการสุขภาพ ทั้งต่อปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชนและระดับประเทศในการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันการเจ็บป่วย การฟื้นฟูสุขภาพ และการบรรเทาทุกข์ทรมาน

ข้อ 2 พยาบาลประกอบวิชาชีพด้วยความเมตตา กรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิต ความมีสุขภาพดี และความผาสุกของเพื่อนมนุษย์ ช่วยให้ประชาชนดำรงสุขภาพไว้ในระดับดีที่สุด ตลอดจนจรชีวิต นับแต่ปฏิสนธิ ทั้งในภาวะปกติ ภาวะเจ็บป่วย ชราภาพ จนถึงระดับสุดท้ายของชีวิต

ข้อ 3 พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงานและประชาชนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนของบุคคล ทั้งในความเป็นมนุษย์ สิทธิในชีวิต และสิทธิในเสรีภาพเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว การพูด การแสดงความคิดเห็น การมีความรู้ การตัดสินใจ ค่านิยม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และความเชื่อทางศาสนา ตลอดจน สิทธิในความเป็นเจ้าของ และความเป็นส่วนตัวของบุคคล

ข้อ 4 พยาบาลยึดหลักความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคมมนุษย์ ร่วมดำเนินการเพื่อช่วยให้ประชาชนที่ต้องการบริการสุขภาพได้รับความช่วยเหลือดูแลอย่างทั่วถึง และดูแลให้ผู้ใช้บริการได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับความต้องการอย่างดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยความเคารพในคุณค่าของชีวิต ศักดิ์ศรี และสิทธิในการมีความสุขของบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่จำกัดด้วยชั้น วรรณะ เชื้อชาติ ศาสนา เศรษฐฐานะ เพศ วัย กิตติศัพท์ ชื่อเสียง สถานภาพในสังคมและโรคที่เป็น

เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

ข้อ 5 พยาบาลประกอบวิชาชีพโดยมุ่งความเป็นเลิศ ปฏิบัติการพยาบาล โดยมีความรู้ในการกระทำ และสามารถอธิบายผลได้ในทุกกรณีพัฒนาความรู้ และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง รักษาสามารถภาพในการทำงาน ประเมินผลงานและประกอบวิชาชีพ ทุกด้านด้วยมาตรฐานสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อ 6 พยาบาลพึงป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และชีวิตของผู้ใช้บริการ โดยการร่วมมือประสานงานอย่างต่อเนื่องกับผู้ร่วมงาน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ เพื่อปฏิบัติให้เกิดผลตามนโยบาย และแผนพัฒนาสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน พึงปฏิบัติหน้าที่ รับมอบหมายงานและมอบหมายงานอย่างรอบคอบ และกระทำการอันควรเพื่อป้องกันอันตรายซึ่งเห็นว่าจะเกิดกับผู้ใช้บริการแต่ละบุคคล ครอบครัว กลุ่มหรือชุมชน โดยการกระทำของผู้ร่วมงาน หรือสภาพแวดล้อมของการทำงาน หรือในการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง

ข้อ 7 พยาบาลรับผิดชอบในการปฏิบัติให้สังคมเกิดความเชื่อถือไว้วางใจต่อพยาบาล และต่อวิชาชีพการพยาบาล มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตประกอบวิชาชีพด้วยความมั่นคงในจรรยาบรรณ และเคารพต่อกฎหมายให้บริการที่มีคุณภาพเป็นวิสัย เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชน ร่วมมือพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้าในสังคมอย่างเป็นเอกภาพ ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และร่วมมือกับผู้อื่นในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในและนอกวงการสุขภาพ ในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระหว่างประเทศ

ข้อ 8 พยาบาลพึงร่วมในการทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพการพยาบาล รวมเป็นผู้นำทางปฏิบัติการพยาบาลหรือทางการศึกษาทางการวิจัยหรือทางการบริหาร โดยร่วมในการนำทิศทาง นโยบาย และแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาความรู้ ทั้งในขั้นเทคนิคการพยาบาลทฤษฎี ขั้นพื้นฐานและศาสตร์ทางการพยาบาล ชั้นลึกซึ้งเฉพาะด้าน ตลอดจนการรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ข่าวสารของวิชาชีพ ทั้งนี้ พยาบาลพึงมีบทบาททั้งในระดับรายบุคคล และร่วมมือในระดับสถาบันองค์กรวิชาชีพระดับประเทศและระหว่างประเทศ

ข้อ 9 พยาบาลพึงรับผิดชอบต่อตนเอง เช่นเดียวกับรับผิดชอบต่อผู้อื่น เคารพตนเอง รักษาความสมดุล มั่นคงของบุคลิกภาพ เคารพในคุณค่าของงาน และทำงานด้วยมาตรฐานสูง ทั้งในการดำรงชีวิตส่วนตัว และในการประกอบวิชาชีพในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องเสียสละ หรือประนีประนอม พยาบาลพึงยอมรับในระดับที่สามารถรักษาไว้ซึ่งความเคารพตนเองความสมดุลในบุคลิกภาพ และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตของตนเอง เช่นเดียวกับของผู้ร่วมงาน ผู้ใช้บริการและสังคม

8. ตัวชี้วัด

1. มีการประกาศสิทธิผู้ป่วยในทุกหอผู้ป่วยอย่างครบถ้วน
2. จำนวนข้อร้องเรียนที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วย

เรื่อง การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

9. ภาคผนวก

สิทธิผู้ป่วย

สิทธิผู้ป่วย หมายถึง ประโยชน์อันชอบธรรมที่ผู้ป่วยพึงได้รับตามบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ สิทธิผู้ป่วยจากสถานบริการสุขภาพและผู้ให้บริการรักษาพยาบาล

การกำหนดสิทธิผู้ป่วยในประเทศไทยประกอบด้วย สาขาวิชาชีพและหน่วยงานที่มีส่วนสัมพันธ์กับผู้ป่วยโดยตรง ได้แก่ แพทย์สภา สถานพยาบาล สมาเภัชกรรม ทันตแพทย์สภาและคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ได้ร่วมกันประกาศสิทธิของผู้ป่วย เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2541 ไว้ดังนี้

1. ผู้ป่วยทุกคนมีสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพ ตามบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. ผู้ป่วยมีสิทธิจะได้รับบริการจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ เนื่องจากความแตกต่างด้านฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม ลัทธิการเมือง เพศ อายุ และลักษณะของความเจ็บป่วย
3. ผู้ป่วยที่ขอรับบริการด้านสุขภาพ มีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอ และเข้าใจชัดเจน จากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเลือกตัดสินใจในการยินยอมหรือไม่ยินยอมให้ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพปฏิบัติต่อตน เว้นแต่เป็นการช่วยเหลือรีบด่วนหรือจำเป็น
4. ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือรีบด่วนจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ โดยทันทีตามความจำเป็นแก่กรณี โดยไม่คำนึงว่าผู้ป่วยจะต้องขอความช่วยเหลือหรือไม่
5. ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบ ชื่อ สกุล และประเภทของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพที่เป็นผู้ให้บริการแก่ตน
6. ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะขอความเห็นจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพอื่น ที่มีได้เป็นผู้ให้บริการแก่ตนและมีสิทธิในการขอเปลี่ยนผู้ให้บริการและสถานบริการได้
7. ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับการปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง จากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพโดยเคร่งครัด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
8. ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลอย่างครบถ้วนในการตัดสินใจเข้าร่วม หรือถอนตัวจากการเป็นผู้ทดลองในการทำวิจัยของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ
9. ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเฉพาะของตนที่ปรากฏในเวชระเบียน เมื่อร้องขอทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคลอื่น
10. บิดา มารดา หรือผู้แทนโดยชอบธรรม อาจใช้สิทธิแทนผู้ป่วยที่เป็นเด็กอายุยังไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์ ผู้บกพร่องทางกายหรือจิต ซึ่งไม่สามารถใช้สิทธิด้วยตนเองได้

